

Årsrapport 2023

Valmyndigheten

Innehåll

1	Årsrapportens disposition.....	3
2	Om Valmyndigheten	3
2.1	Uppdrag.....	3
2.2	Organisation.....	3
3	Sammanfattning av verksamheten under året.....	5
4	Valmyndighetens arbete med att förbereda, genomföra och utveckla val.....	8
4.1	Val till Europaparlamentet.....	8
4.2	Utveckling av nytt it-stöd.....	8
4.3	Vägledande ställningstaganden.....	9
4.4	Utbildning av valadministrationen.....	9
4.5	Kommunikation med valadministrationen.....	9
4.6	Konferens för valadministrationen.....	10
4.7	Förbättrad presentation av valresultat.....	10
4.8	Nationellt nätverk för valsamverkan.....	11
4.9	Anseendeindex.....	11
4.10	Förtroendet för valgenomförandet.....	12
4.11	Valsedelssystemet – seminarium i Almedalen.....	12
4.12	Arbete med tillgänglighet och väljare med olika behov.....	13
5	Frågor som Valmyndigheten alltid har beredskap för.....	13
5.1	Stöd till kommunala folkomröstningar.....	13
5.2	Medborgarinitiativ inom Europeiska unionen.....	14
5.3	Extra val.....	14
6	Internationell samverkan och samarbete.....	15
7	Fördelning av totala intäkter och kostnader.....	16

1 Årsrapportens disposition

Myndigheten ska senast den 22 februari varje år lämna en redogörelse till regeringen om sin verksamhet under det senaste kalenderåret och om kostnaderna för verksamheten. Eventuella förändringar av kostnaderna ska förklaras.

Årsrapporten inleds med ett avsnitt som innehåller allmän information om Valmyndighetens uppdrag och organisation. Därefter följer en sammanfattning av verksamhet under året som redovisas i avsnitt tre. Där beskrivs prestationer och måluppfyllelse. I avsnitt fyra beskrivs de viktigaste aktiviteterna som genomförts under 2023 mer detaljerat. Avsnitt fem innehåller en beskrivning av uppdrag som Valmyndigheten alltid har beredskap för. Internationellt samarbete beskrivs i avsnitt sex följt av den kortfattade ekonomiska redovisningen i avsnitt sju.

2 Om Valmyndigheten

2.1 Uppdrag

Valmyndigheten ansvarar, enligt förordningen (2007:977) med instruktion för Valmyndigheten, centralt för genomförandet av val och landsomfattande folkomröstningar och ska i övrigt fullgöra de uppgifter som den centrala valmyndigheten har enligt lag eller förordning. Valmyndigheten är nationell kontaktpunkt både för val och för medborgarinitiativ inom EU liksom behörig myndighet enligt förordningen om en gemensam digital ingång (EU 2018/1724).

Valmyndighetens nämnd har beslutat om en inriktning som ska styra Valmyndighetens arbete 2023 – 2027. Inriktningen används i verksamhetsplaneringen för respektive år. Den anger att Valmyndigheten upprätthåller det höga förtroendet för valsystemet och lägger därmed grunden till en stark demokrati. Valmyndigheten ska vara nav och motor i den svenska valprocessen med väljaren i fokus och driva utveckling ur väljarens perspektiv. Verksamheten ska kännetecknas av öppenhet, pålitlighet och samverkan.

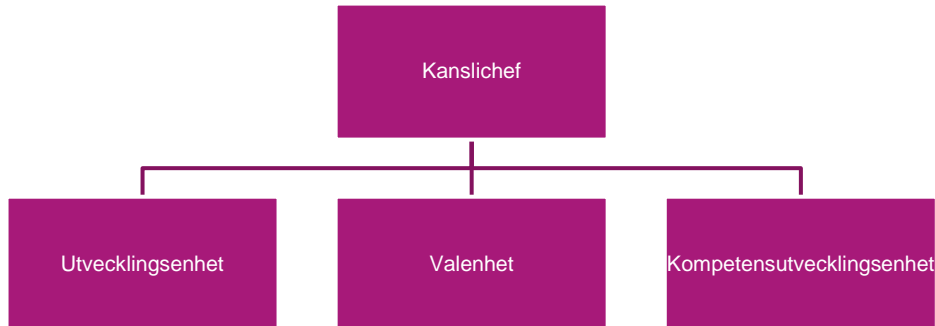
2.2 Organisation

Valmyndigheten leds av en nämnd som under 2023 har haft sex sammanträden.

Arbetet utförs av ett kansli och leds av en kanslichef. Vid årsslutet 2023 hade Valmyndighetens kansli 40 anställda. Av de anställda var 28 kvinnor och 12 män. Antalet årsarbetskrafter var 36 vilket är en ökning med 7 årsarbetskrafter sedan 2022.

Valmyndighetens kansli är indelat i tre enheter, se bild nedan.

Kompetensutvecklingsenheten ansvarar för att ge juridiskt stöd internt på Valmyndigheten och externt mot valadministrationen. Det sker bl.a. genom juridiska utredningar, framtagande av vägledande ställningstaganden, hantering av remisser och överklaganden. Enheten har också ansvar för framtagande och utveckling av de utbildningar och utbildningsmaterial som valadministrationen ska använda.

Utvecklingsenheten ansvarar för kravställning av Valmyndighetens it- och it-säkerhetsbehov ur ett verksamhetsperspektiv mot Skatteverket. Enheten arbetar även med verksamhetsutveckling för att utveckla och förbättra arbetet med val i Sverige.

Valenheten ansvarar för att producera och distribuera valmaterial och valsedlar. De administrerar partiernas anmälan om deltagande samt anmälan om registrering av partibeteckning, ser till att partierna får information om bl.a. hur de anmäler sig och sina kandidater och att rätt ledamöter och ersättare utses. Enheten ansvarar också för att alla röstberättigade är korrekt angivna med rätt rösträtt i rätt röstlängd, att röstlängden tas fram och att alla röstberättigade har den information de behöver för att kunna rösta. Vidare ger de stöd till valadministrationen och ansvarar för kontroll och intygande av stödförklaringar vid medborgarinitiativet.

Utöver den personal som arbetar på Valmyndigheten så arbetade 2023 ca 57 årsarbetskrafter på Skatteverket med Valmyndighetens uppdrag, bland annat med it, kommunikation, inköp och säkerhet.

Värmyndighetslösningens konstruktion tillsammans med anslagens uppdelning i förvaltningsanslag och sakanslag gör att det inte framgår tydligt men totalt arbetar ca 100 personer för Valmyndigheten varje år. Arbetet med Valmyndighetens it-system är en permanent mycket arbetskrävande uppgift. Myndighetens uppdrag, anslag och organisering är numera omfattande även år då det inte är val.

3 Sammanfattning av verksamheten under året

2023 har varit ett mellanvalsår, vilket innebär att Valmyndighetens arbete är inriktat på utveckling, planering och valförberedelser. Det nya it-systemet Valid som användes första gången 2022 är fortfarande under utveckling och tar en stor del av Valmyndighetens totala resurser.

Nedanstående tabell visar Valmyndighetens slutprestationer under året och sedan 2012. De slutprestationer Valmyndigheten arbetar med skiljer sig åt mellan åren beroende på om det är val och på typ av val.

Tabell 1: Antal avslutade slutprestationer

Slutprestationer, antal avslutade	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Val till riksdag, region- och kommunfullmäktige	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Val till Europaparlamentet	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Val till Sametinget	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
Nationell folkomröstning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kommunal folkomröstning	4	6	12	-	3	3	4	3	3	7	4	-
Extra val	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Omval	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Medborgarinitiativ	-	1	3	-	-	1	1	2	1	1	3	1
Summa	4	8	17	1	3	5	7	7	5	7	8	1

Tabell 2: Valmyndighetens arbetade tid 2013-2023 har fördelat sig på verksamhetsområden enligt nedan.

Arbetad tid fördelad på verksamhetsområde	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Förvaltning	13 776	11 045	11 850	12 787	6 510	4 521	7 065	8 406	13 912	19 504	15 307
Valsystemet	6 577	5 076	8 780	12 455	10 292	5 382	15 991	12 359	10 342	10 504	23 057
Val och folkomröstningar	15 426	27 499	8 115	3 917	14 012	25 096	22 619	6 979	16 158	31 128	14 611
Medborgarinitiativ	2 295	1 173	716	144	347	125	195	137	179	214	177
Nytt it-stöd						9 667	42 694	64 625	88 250	103 305	74 612
Summa timmar	38 074	44 793	29 461	29 303	31 161	44 791	88 564	92 506	128 900	164 155	127 764

Tabellen visar en minskning i det totala antalet arbetade timmar jämfört med valåret 2022. Huvuddelen av tiden har lagts ned på valförberedande arbete, strukturellt arbete med det svenska valsystemet och framförallt arbete med it-stödet Valid som står för en stor andel av Valmyndighetens arbetstid. Det kommer det att göra även framöver. En stor del av valprocessen är beroende av it-stöd och det är numera ett omfattande arbete att skydda it-systemet mot cyberattacker av olika slag.

Fattade beslut under året

Under 2023 har totalt 8 (2022: 66 stycken) partibeteckningar registrerats. Av dessa avsåg tre val till kommunfullmäktige, en val till regionfullmäktige, tre val till riksdagen och en val till Europaparlamentet. Av samtliga registreringar var två stycken nyregistreringar. De resterande avsåg ändringar av sedan tidigare registrerade partibeteckningar.

Under 2023 har Valmyndigheten fattat beslut om avslag i ett ärende rörande registrering av partibeteckning. Det inkom inget överklagande mot avslagsbeslutet. Ett ärende rörande registrering av partibeteckning har avskrivits till följd av att ingivaren har återkallat sin anmälan under handläggningens gång.

Under 2023 har Valmyndigheten fattat beslut om att avregistrera en partibeteckning efter valen 2022, till följd av att partiet inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till riksdagen, region- eller kommunfullmäktige.

Vidare har Valmyndigheten under 2023 fattat totalt 24 (2022: 137 stycken) beslut om att registrera uttryckliga anmälningar om deltagande i val. Av dessa avsåg två val till kommunfullmäktige, tre val till regionfullmäktige, tio val till riksdagen och nio val till Europaparlamentet. Det inkom inga överklaganden mot dessa beslut.

Valmyndigheten har fattat beslut om avslag i fyra ärenden om anmälningar om deltagande i val. Inget av dessa överklagades till Valprövningsnämnden.

Under 2023 har fyra nya riksdagsledamöter utsetts. Antalet nya ersättare som utsetts har varit sex. Inga nya ledamöter har utsetts till Europaparlamentet.

Valmyndigheten har under året svarat på sex remisser.

Mejl, samtal och nyhetsbrev

Myndighetens telefonväxel tog under året emot 939 samtal och till mejladressen registrator@val.se inkom 1 932 mejl. Volymen för både telefonsamtal och mejl har minskat något under året vilket ligger i linje med Valmyndighetens strävan att allmänheten ska få svar på så mycket som möjligt via webbplatsen. I tabellen nedan framgår antalet samtal och mejl sedan 2018.

Kontaktväg	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mejl	7 025	1 301	1 370	2 243	7 768	1 032
Telefonsamtal	17 269	3 845	995	2 047	12 191	939

Valmyndigheten har också särskilda funktionsbrevlådor för de största användargrupperna.

Till dessa inkom under året mejl enligt nedan:

Från utlandsmyndigheterna: 1 000 (2022: 1 068)

Från kommunerna: 1 474 (2022: 5 646)

Från länsstyrelserna: 597 (2022: 2 799)

Under året skickade Valmyndigheten löpande ut nyhetsbrev med information och instruktioner till kommunernas valnämnder, utlandsmyndigheterna och till länsstyrelserna. Syftet är att hålla valadministrationen informerad om vad som händer på valområdet och informera dem om förändringar samt saker de behöver planera och agera på. Totalt skickade Valmyndigheten 13 nyhetsbrev till kommunerna och 16 nyhetsbrev till länsstyrelserna samt tre till utlandsmyndigheterna.

Under 2023 diariefördes 240 ärenden totalt, vilket är ungefär den omfattning som verksamheten har under mellanvalsår, vilket visas i tabellen nedan.

Tabell 3: Diarieförda ärenden

År	Antal behandlade diarieförda ärenden
2014	339
2015	171
2016	125
2017	281
2018	388
2019	302
2020	154
2021	300
2022	603
2023	240

4 Valmyndighetens arbete med att förbereda, genomföra och utveckla val

4.1 Val till Europaparlamentet

Under 2023 har förberedelser för EU-valet i juni 2024 genomförts. Inför varje val produceras en stor mängd valmaterial. Under 2023 har underlag tagits fram och producerats, bland annat olika kuvert, säkerhetsmaterial, västar för röstmottagare och olika affischer för val- och röstningslokaler. Tryckningen av valsedlar, röstkort, röstlängder och utskick till EU-medborgare som görs under våren 2024 har förberetts genom att dels ta fram underlag och dels genom möten med både leverantörer och de största partierna. Valmyndigheten är så här långt väl förberedd för att kunna genomföra valet 2024.

4.2 Utveckling av nytt it-stöd

Arbetet med att utveckla det nya it-stödet för valadministrationen, Valid, startade 2017 och systemet togs i bruk vid valen till riksdagen, region- och kommunfullmäktige 2022. Valid utvecklas av Skatteverket.

Under de år som utvecklingen av Valid har pågått har det skett stora förändringar i världen, bl.a. kriget i Ukraina, vilket påverkar Valmyndigheten säkerhetsmässigt. De stora förändringar som skett gällande hot mot val och demokratier kräver helt andra lösningar för säkerhet, redundans och effektivitet än när utvecklingen av Valid startade. Valmyndighetens it-stöd och webbplatsen val.se, har blivit utsatta för omfattande cyberattacker i försök att skada system och förtroende vilket har inneburit och innebär ett omfattande arbete att hantera och förebygga.

För att säkerställa skydd av information har förutsättningar skapats för informationsseparering samt dedikerade miljöer för särskilt känslig information. För att öka förmågan avseende informationshantering har ett arbete genomförts under 2023 med fokus på tekniska säkerhetsåtgärder och säkerhetsövervakning för att utifrån säkerhetsläget höja förmågan kopplat till kontinuitet och den allmänna it-säkerheten.

Inför valen 2022 var Valid det första systemet som driftsattes i Skatteverkets nya plattform för informationsseparering och under 2023 kunde Valid flyttas över till ett för Valmyndigheten eget utrymme på plattformen, helt separerat från Skatteverket.

Utöver stora säkerhetsåtgärder har arbetet med Valid under 2023 främst fokuserat på

- funktioner för kommunal folkomröstning, funktionaliteten har ännu inte använts då det under året inte genomförts någon kommunal folkomröstning,
- att hantera delar av den tekniska skulden som var ett resultat av de kortsiktiga men medvetna val som behövde göras inför valen 2022. I det arbetet har ett stort fokus varit att optimera Valid så att funktionerna blivit mer effektiva,
- funktionalitet inför EU-valet 2024,
- funktionalitet för digitala samtycken och kandidatförklaringar samt förberedelser för utveckling av digital inrapportering av preliminärt valresultat på valkvällen,
- planering och detaljering av krav inför utveckling av funktionalitet som krävs för Sametingsvalet 2025,
- planering och detaljering av krav inför utveckling av funktionalitet som krävs för val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige 2026, i detta ingår såväl nya krav såsom krav som prioriterades bort inför valen 2022.

4.3 Vägledande ställningstaganden

Valmyndigheten tar fram vägledande ställningstaganden i frågor där det finns ett behov av enhetlig hantering hos valadministrationen eller där rättsläget är oklart. De vägledande ställningstagandena beslutas av Valmyndighetens nämnd. De är styrande för Valmyndigheten och vägledande för valadministrationen i övrigt.

Under 2023 har Valmyndigheten tagit fram två nya vägledande ställningstaganden om:

- distribution av valsedlar och
- tolkning av parti- och personröster.

Härutöver har Valmyndigheten under 2023 uppdaterat ytterligare 15 tidigare beslutade vägledande ställningstaganden. Det innebär att Valmyndigheten nu har 19 vägledande ställningstaganden.

4.4 Utbildning av valadministrationen

Under 2023 har merparten av de handböcker, handledningar, filmer och bildspel som riktar sig till valadministrationen inför EU-valet producerats. Två handböcker, fem handledningar och tre bildspel har publicerats och mer kommer att publiceras under början av 2024. Parallellt med det har ett arbete pågått med sikte på valen 2026, framförallt kring att utreda och testa tekniska lösningar för digitala utbildningar.

4.5 Kommunikation med valadministrationen

Efter valen 2022 fick Valmyndigheten återkoppling från kommuner och länsstyrelser om att myndighetens kommunikation med dem behövde förbättras. Under 2023 genomfördes därför en analys för att fördjupa förståelse för valadministrationens behov och utmaningar utifrån kommunikationsstödet.

Ett stort antal utvecklingsinsatser har påbörjats under 2023 med digitalisering i fokus, en utveckling som kommer att pågå fortsatt mot valen 2026. Valcentralen.val.se är kunskapsplattformen för valadministrationen. Ett utvecklingsarbete påbörjades under 2023

och i början av 2024 lanseras en mer lättnavigerad version av Valcentralen. Nyhetsbrevet som är navet i kommunikationen med valadministrationen har under 2023 anpassats till att bli mer digitalt och klickbart. Det underlättar avsevärt för valadministrationen att hitta relevant information snabbt. Utbildningsmaterial och manualer har uppdaterats och anpassats än bättre utifrån behoven och även där har en digitalisering påbörjats.

Inrapporteringen av de preliminära röstresultaten har tidigare hanterats per telefon mellan vallokaler och länsstyrelserna. Under 2023 har en ny digital tjänst tagits fram vilket betyder att vallokaler kommer kunna rapportera in direkt till Valmyndigheten. Detta kommer att förenkla inrapporteringen av de preliminära valresultaten för valdistrikten och länsstyrelserna avsevärt. En process där Valmyndigheten tar över ansvaret från Länsstyrelserna i samband med inrapporteringen har också förberetts under 2023. En kommunikationsplan som beskriver de åtgärder som gjorts inför valet 2024 har tagits fram för att hålla ihop och ensa kommunikationen till valadministrationen.

4.6 Konferens för valadministrationen

Den 5 oktober 2023 genomförde Valmyndigheten tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, åter en digital konferens för valadministrationen. Den första ägde rum 2021. Konferensens syfte är att skapa samsyn hos valadministrationen och bidra till ökad kvalitet i valgenomförandet. Vidare fungerar konferensen som en plattform för att lyfta möjligheter och utmaningar för EU-valets genomförande 2024. Ambitionen att såväl inspirera som att ge ökad kunskap återspeglades i sammansättningen av talare.

Medverkande var representanter från Valmyndigheten och SKR, men även externa talare, såsom Mikael Kullberg, statssekreterare på Justitiedepartementet, och Svante O Johansson, ordförande på Valprövningsnämnden. I programmet medverkade också bland andra Maria Solevid, docent i statsvetenskap med särskild inriktning mot valforskning, och debattören Jan Scherman, aktuell med en film om demokratins betydelse för det öppna samhället.

På konferensen hölls olika valbara seminarier, där Valmyndigheten ansvarade för ett antal. De handlade bland annat om valnämndens preliminära rösträkning, digital inrapportering av det preliminära röstresultatet, samt den slutliga rösträkningen.

Konferensen hade 602 deltagare, via video, och 97 procent av dessa tyckte att konferensen var mycket eller ganska bra.

Ambitionen hos Valmyndigheten och SKR gemensamt är att anordna en nationell valkonferens igen år 2025.

4.7 Förbättrad presentation av valresultat

Under första kvartalet 2023 påbörjades arbetet med att utveckla och förbättra presentationen av valresultat på webbplatsen val.se. Under 2023 har valpresentationen utvecklats till ett mer dynamiskt verktyg som har förmågan att visa data för och resultat från flera valtillfällen.

Navigationen och diagrammens uppbyggnad har också setts över. Prestandaförbättringar i de tjänster som tar fram valresultatet gör att tiden mellan att rösterna räknats och att resultatet presenteras på webben kan kortas vid framtida val.

Då valresultatpresentationen 2022 utsattes för en del kritik har Valmyndigheten haft en dialog med företrädare för riksdagspartierna samt med företrädare för några akademiska institutioner. Detta i syfte att ta in de synpunkter dessa expertanvändare har på dagens presentation och fånga upp förbättringsförslag.

Några ytterligare åtgärder som genomförts 2023 är att gå igenom presentationen för att se till att den är användarvänlig samt fyller lagens krav på tillgänglighet.

4.8 Nationellt nätverk för valsamverkan

Det nationella valnätverket, bestående av Valmyndigheten, representant från länsstyrelserna, Myndigheten för psykologiskt försvar, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, har under 2023 fortsatt det strategiska arbetet med fokus på att stärka genomförandet av allmänna val samt förtroendet för valens genomförande. Under året har fyra sammanträden hållits.

En arbetsgrupp med särskild fokus på cybersäkerhet har bildats och leds inför EU-valet 2024 av Nationellt cybersäkerhetscentrum (NCSC). Arbetsgruppen arbetar för att samverkan avseende cybersäkerhet prioriteras, roller tydliggörs och för att kunna ta höjd för yttre påverkan.

Valnätverket har vidare identifierat gemensamma utmaningar och arbetat fram en dimensionerande hotbild som tydliggör de utmaningar valadministrationen står inför. Med hotbilden som utgångspunkt har en mindre gemensam skrivbordsövning genomförts med fokus på att identifiera och hantera ytterligare behov av åtgärder inför EU-valet.

4.9 Anseendeindex

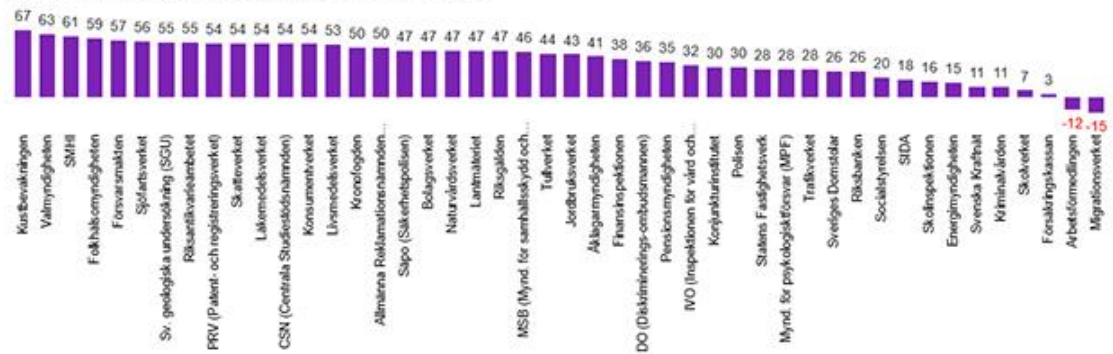
Kantar Publics årliga mätning av svenska myndigheters anseende visar att allmänheten har ett fortsatt mycket stort förtroende för Valmyndigheten och anseendet ligger långt över genomsnittet för svenska myndigheter. Anseendeindex för 2023 visar att Kustbevakningen, Valmyndigheten och SMHI behåller sin ställning i toppen.

Anseendeindex bygger på 9 542 intervjuer via Sifos riksrepresentativa onlinepanel, genomförda 17-29 maj. Med 65 i anseendeindex hamnar Valmyndigheten i år på en andraplats, långt över genomsnittet för svenska myndigheter. Ett anseendeindex på 50 eller högre anses vara högt för myndigheter, enligt Kantar Public. De svarande har bedömt myndigheternas anseende genom att besvara frågor inom fem olika områden: Övergripande värdering, Personligt intryck, Lita på, Kvalitet i myndighetens tjänster och myndighetsutövning samt Framgång.

Anseendeindex Myndigheter 2023

Genomsnitt samtliga myndigheter: 37
Genomsnitt 2022: 38

4.10 Förtroendet för valgenomförandet

Valmyndigheten beställde 2022 en rapport om förtroendet för det svenska valgenomförandet, av Valforskningsprogrammet vid Göteborgs universitet. Rapporten levererades i augusti 2023 och visar att svenska väljares förtroende för genomförandet av val i Sverige ligger stabilt på en hög nivå och är oförändrat från före och efter valdagen 2022. Detta trots ett mycket jämnt val och att det på sina håll blev långa köer till vallokalerna.

I rapporten har författarna Anna Cederholm Lager, Henrik Oscarsson och Maria Solevid sammanställt resultat från ett stort antal mätningar från flera olika källor av de svenska väljarnas förtroende för valens genomförande. Rapporten redovisar också nya undersökningar om hur väljarna upplevde röstningen 2022.

Det var första gången som Valmyndigheten ställt frågor till väljarna om hur de uppfattar röstningsprocessen och besöket i vallokalerna. Rapporten skapar en god kunskapsgrund för att fortsätta att utveckla valgenomförandet i Sverige med väljaren i fokus.

4.11 Valsedelssystemet – seminarium i Almedalen

Under valen 2022 var det längre köer vid vallokalerna än normalt vid svenska val. Huvudskälet till dessa köer, enligt Valmyndigheten och merparten av kommunerna, var valsedelssystemet och de logistiska problem som det innebär i röstningslokalerna. Valmyndigheten har påtalat detta problem och förändringsbehov för regeringen sedan valen 2010. För varje val blir problemen och utmaningarna större. Valmyndighetens förhoppning är att en förändring ska komma till stånd så snart som möjligt. I avvaktan på en framtida utredning så har Valmyndigheten arbetat med olika lösningar i syfte att föra diskussionen om ett nytt valsedelssystem framåt. Utifrån myndighetens aktuella kunskap om valsedelssystemet i andra länder och de problem som finns i Sverige som behöver lösas arbetades ett förslag på lösning fram. Förslaget innebär att frångå partivalsedlar, det vill säga att varje parti har sina egna valsedlar.

Under ett seminarium i Almedalen i juni, presenterade Valmyndigheten ett förslag på hur nya valsedlar skulle kunna se ut. Det är inte en färdig lösning, men det är ett konkret förslag på hur nya valsedlar i Sverige skulle kunna se ut och som Valmyndigheten bedömer skulle kunna utvecklas och förfinas med relativt enkla medel.

4.12 Arbete med tillgänglighet och väljare med olika behov

Myndigheten har under året arbetat med två olika aktiviteter kopplat till tillgänglighetsfrågor och väljargrupper med olika behov.

Aktiviteten Tillgänglighet vid val syftar till att skapa en struktur i vårt tillgänglighetsarbete och en bredare kunskap om tillgänglighet inom myndigheten. Myndigheten kommer även hålla återkommande samråd med organisationer inom funktionsrätt och ett första möte är planerat till februari 2024. Det genomförs med stöd av NOD – Nationellt organ för dialog mellan regeringen och det civila samhället.

Den andra aktiviteten handlar om att identifiera väljare med svårigheter att nyttja sin rösträtt och föreslå särskilda insatser. Fokus under hösten har varit väljare med synnedläggelse respektive väljare som brevröstare.

5 Frågor som Valmyndigheten alltid har beredskap för

5.1 Stöd till kommunala folkomröstningar

En kommun eller en region kan besluta om att hålla en kommunal folkomröstning. En sådan kan genomföras antingen i samband med ett val eller vid en annan tidpunkt. Genomförande av en kommunal folkomröstning regleras genom bestämmelser i lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar. Valmyndighetens ansvar vid kommunala folkomröstningar är begränsat till att tillhandahålla uppgifter för framställning av röstlängder och röstkort. En kommun ska samråda med Valmyndigheten om datum för folkomröstning.

Under året har det inte genomförts någon kommunal folkomröstning. Ett antal kommuner har samrått med Valmyndigheten och har för avsikt att genomföra folkomröstning i samband med EU-valet, den 9 juni 2024.

Tabell 4: Genomförda kommunala folkomröstningar 2011–2023

År	Antal
2011	1
2012	4
2013	6
2014	12
2015	0
2016	3
2017	3
2018	4
2019	3
2020	3
2021	7
2022	4
2023	0

5.2 Medborgarinitiativ inom Europeiska unionen

Valmyndigheten är nationell kontaktpunkt och behörig myndighet för kontroll och intygande av antalet giltiga stödförklaringar enligt förordningen (EU) 2019/788 om det europeiska medborgarinitiativet. Valmyndigheten ska ha beredskap att hantera inkommande initiativ och utfärda intyg till organisatörer inom tre månader. Valmyndigheten har rutiner och ett it-stöd för att kunna fullgöra uppdraget. Myndigheten deltar i de expertgruppsmöten för medborgarinitiativ som hålls av EU-kommissionen. Under 2023 hölls ett sådant möte.

Under 2023 har ett initiativ kontrollerats och myndigheten har utfärdat intyg till organisatörerna. Initiativet hade samlat in flest underskrifter hittills i Sverige sedan möjligheten till medborgarinitiativ infördes, med 101 645 underskrifter.

En uppdatering av it-stödet har driftsatts under året för att kunna kontrollera underskrifter gjorda med e-legitimation.

5.3 Extra val

Under 2023 har inget specifikt arbete bedrivits för att förbereda och upprätthålla beredskapen för extra val. Valmyndigheten har rutiner och avtal för att kunna genomföra ett extra val inom tre månader. Den viktigaste förutsättningen för att skapa bättre beredskap att genomföra extra val inom tre månader är att utveckla ett it-stöd för den processen och det planeras att påbörjas 2025.

6 Internationell samverkan och samarbete

Under 2023 har den internationella verksamheten tagit fart efter pandemin, året har varit ett rekordår i internationellt deltagande. Under året har fem möten anordnats i EU:s samverkansnätverk för val (ECNE), där bland annat förberedelser inför valet till Europaparlamentet, informationssäkerhet, lagförslag- och ändringar och e-röstning har diskuterats. EU-kommissionen bjöd också in till ett expertgruppsmöte för det europeiska medborgarinitiativet i juni 2023, och Valmyndigheten deltog i egenskap av nationell kontaktpunkt i Sverige. Under mötet rapporterade kommissionen om uppdateringar i regleringen kring medborgarinitiativet, samt kommunikationsinsatser och it-utveckling som kommissionen genomfört under året. Även EU:s expertgrupp för tekniska valfrågor bjöd in till två möten. Mötena handlade om de tekniska förberedelserna inför valet 2024, specifikt det informationsutbyte kring röstlängdsinformation som sker mellan medlemsländerna.

Valmyndigheten har mottagit besök från valmyndigheterna i Australien, Rumänien, Korea, Thailand och Ukraina samt från The International Foundation for Electoral Systems (IFES). Besök till Finlands, Estlands, Ålands och Norges valmyndigheter har genomförts av Valmyndighetens personal i olika konstellationer, i samband med att de har genomfört val.

Mot bakgrund av kriget i Ukraina har Valmyndigheten på deras begäran träffat Ukrainas valmyndighet i olika konstellationer och möten under året. Utbytena har främst handlat om logistiken kring röstmottagning i utlandet, så kallad post- eller brevröstning. De bilaterala mötena har skett både fysiskt i Stockholm och digitalt. Valmyndigheten deltog också i en större konferens i Bryssel anordnad av den ukrainska valmyndigheten och IDEA International, på temat om utlandsröstning, där Sverige gav ett anförande och deltog i ett panelsamtal.

Utöver detta har Valmyndigheten deltagit i en rad konferenser, till exempel The International Centre for Parliamentary Studies (ICPS) och den portugisiska valmyndighetens årliga symposium om en rad ämnen, där Valmyndigheten också tilldelades en utmärkelse för sitt väljarfokus och arbete med att engagera väljarna. Valmyndigheten deltog också i en konferens anordnad av Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE) på temat 'val i kristider' samt av The European Committee on Democracy and Governance (CDDG) på temat e-röstning och informationsteknik.

Valmyndighetens bedömning är att internationella kontakter och samarbete har bidragit till utveckling av valgenomförandet i Sverige och även till att sprida kunskap om det svenska valsystemet utomlands.

7 Fördelning av totala intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader fördelades år 2023 enligt tabellen nedan. I tabellen nedan finns två kolumner. Den första visar förvaltningsanslaget och till höger sakanslaget, det så kallade valanslaget.

Tabell 5: Utfall intäkter och kostnader 2023

Poster	Förvaltningsanslaget	Valanslaget
INTÄKTER		
Anvisade budgetmedel	60 164 000	88 340 000
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	-14 249	622 166
Intäkter av bidrag	10 876	
Finansiella intäkter	11 468	
Summa intäkter	60 176 065	88 962 166
KOSTNADER		
Lön och löneomkostnader	-32 831 356	-2 154 464
Övriga personalkostnader	-1 870 712	-14 977
Lokalkostnader		-553 518
Tjänsteresor	-990 061	-12 925
Konsultkostnader	-489 770	-1 914 707
it-kostnader	-184 895	-27 862
Kontorskostnader	-358 743	-3 410 800
Övriga kostnader	-466 512	2 749 102
Avskrivningar		-20 890 720
Räntekostnader	-445	-5 546 158
Inköp från Skatteverket	-20 212 972	-47 634 305
Summa kostnader	-57 405 466	-79 411 335
RESULTAT	2 766 599	9 550 831

Valmyndighetens totala kostnader under 2023 uppgick till 136,8 miljoner kronor. 2022 var de 268,6 miljoner kronor och 2021 67,2 miljoner kronor. Anslagssparandet uppgick till 2,8 miljoner kronor på förvaltningsanslaget och 9,5 miljoner kronor på valanslaget. Orsaken till anslagssparandet på förvaltningsanslaget är lägre förvaltningskostnader än planerat gällande it-stöd, p.g.a. högre grad av lånefinansierad utveckling i relation till förvaltning än planerat

Anslagssparandet på valanslaget som beror på flera olika saker, där den största orsaken är att värdet på lagret av valmaterial ökat mycket eftersom det fyllts på inför EU-valet. Ytterligare en anledning till anslagssparande är att konsultkostnaderna blev lägre än planerat på grund av att vissa aktiviteter inte hanns med för att kravställningen av it-stödet Valid tog mer tid än planerat.

Den post i tabellen som heter Inköp från Skatteverket består av kostnader som kommer från överenskommelsen med värdmyndigheten Skatteverket. Den består av personalkostnader, lokalkostnader, it-kostnader etc.